

Den Heliga Trefaldighets dag

Predikan på distans 2022-06-12.

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige.

OBS! Efter gudstjänsten läses idag *den Athanasianska trosbekännelsen*. (Texten finns efter predikan nedan.)

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Vi tackar dig att vi denna stund får samlas kring ditt heliga och saliggörande ord. Hjälp oss att noga lyssna på det och ta det till våra hjärtan så att vi får en sann och levande tro. Kom med din helige Ande och överbevisa oss om vår synd och om din stora nåd. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Joh. 15:1-9. (2:a årg.)

Jesus sade till sina lärjungar: 1 Jag är den sanna vinstocken, och min Far är vinoddlaren. 2 Varje gren i mig som inte bär frukt tar han bort, och varje gren som bär frukt rensar han så att den bär mer frukt. 3 Ni är redan nu rena i kraft av ordet som jag har talat till er.

3 Förbli i mig, så förblir jag i er. Liksom grenen inte kan bära frukt av sig själv om den inte förblir i vinstocken, så kan inte heller ni det om ni inte förblir i mig. 5 Jag är vinstocken, ni är grenarna. Om någon förblir i mig och jag i honom, så bär han rik frukt. Utan mig kan ni ingenting göra.

6 Om någon inte förblir i mig, kastas han ut som en gren och vissnar. Sådana grenar samlar man ihop och kastar i elden, och de bränns upp. 7 Om ni förblir i mig och mina ord förblir i er, så be om vad ni vill och ni ska få det. 8 Min Far förhärligas när ni bär rik frukt och blir mina lärjungar. 9 Så som Fadern har älskat mig, så har jag älskat er. Bli kvar i min kärlek.

Vi firar idag *den Heliga Trefaldighets dag*, som är en av den kristna kyrkans största högtider. Den Heliga Skrift har uppenbarat för oss att den ende, sanne Guden i sitt väsen har tre skilda personer, Fadern, Sonen och den Helige Ande. Ändå finns det bara en, enda Gud. Detta är något som är helt okänt för förnuftet. Ingen människa känner till detta genom skapelsen eller den naturliga lagen. Genom vårt förnuft kan vi förstå att Gud finns och att han har skapat allt. Men om frälsningen i Kristus och om den Helige Andes verk vet förnuftet absolut ingenting. Därför är också läran om Treenigheten en dårskap och förargelse för alla människor så länge vi inte blir upplysta genom Guds ord och Guds Ande.

Snart kommer den dag att bryta in, då vi skall stå inför den Treenige Guden. Då får vi möta Herren ansikte mot ansikte i den himmelska härligheten. Men här på jorden vandrar vi i tro. Ingen vet när den yttersta dagen kommer. Det kan vara i morgon eller om några decennier, efter en kortare eller längre tid. Men Gud har bestämt när Jesu återkomst skall ske, och alla tecken på detta finns redan. Skriften säger att vi skall vara beredda. Kristus kommer snart tillbaka. *”Var beredda också ni, för Människosonen kommer när ni inte väntar det.”* (Luk. 12:40)

Genom Bibelns ord förstår vi hur vår himmelske **Fader** har omsorg om oss varje dag. Han har skapat oss och är oss nära och ger oss allt vad vi behöver.

Genom Bibelns ord får vi lära känna Kristus, **Sonen**, som vår frälsare. Vi får möta honom som Guds evige Son som blev människa, född av jungfru Maria. Vi får möta honom

som den korsfäste och uppståndne Herren, som sedan for upp till himmelen och nu sitter på Faderns högra sida. Men vi möter honom då *genom tron* på Guds ord.

Genom Bibelns ord lär vi också känna den **Helige Ande**, Herren och livgivaren. Anden vittnar överallt i Skriften. Det är Anden som talar när vi i gudstjänsten läser de heliga texterna eller när vi lyssnar på predikan eller i hemmet läser vår Bibel i husandakten eller ensamma. Det är också den Helige Ande som vittnar i våra hjärtan om att vi är Guds barn genom tron på Kristus och som manar oss till bön och till att leva ett kristet liv.

I den Treenige Gudens namn är vi döpta till ett nytt, andligt liv. Genom dopets vatten och löftesordet skänkte Gud oss den nya födelsen i dopet så att vi blev Guds barn. Genom nattvarden får vi ta emot Kristi kropp och blod under bröd och vin till syndernas förlåtelse. Men den Treenige Guden verkar ännu bara osynligt med oss genom tron tills vi så till sist får avkläda oss den gamla människan helt och hållet och uppstå med förhärligade kroppar.

Om Treenighetens höga trosartikel skriver Martin Luther i huspostillan:

Denna trosartikel är den högsta i kyrkan, icke uträknad av människor, aldrig någonsin uppkommen i ett människohjärta utan endast uppenbarad för oss av Gud genom Ordet. Liksom årets andra festdagar kläder och höljer Gud i hans gärningar ... så är denna dagens fest instiftad för att man så långt som möjligt skall lära sig ur Guds Ord vad Gud är i sig själv, utan alla kläder och gärningar i sitt blotta gudomliga väsen. Då måste man svinga sig över allt skapat, över alla änglar och himlar och lämna allt här nere, som vi är vana vid, och endast lyssna till vad Gud säger om sig själv och sitt innersta väsen. Här visar sig Herren vår Guds dårskap och världens klokskap. Ty då världen hör, att den ende, evige Guden är tre olika personer, blir den dåraktig och håller alla för förryckta som predikar eller tror så. (W2 XIIIa, sp. 665 f.)

För att vi skall kunna förtrösta och lita på att vi får komma till himmelen måste vi lära känna Gud genom ordet. Vi måste bli omvända och födda på nytt. Den människa som inte vill höra och tro vad Ordet säger om den heliga Treenigheten kommer inte heller att få del av det saliga skådandet av Gud efter den yttersta dagen. Otrons människor kommer då istället att få möta den Treenige Gudens vrede. Om detta säger Jesus:

Den som tror på Sonen har evigt liv. Den som inte lyder Sonen ska inte se livet, utan Guds vrede blir kvar över honom.” (Joh. 3:36).

Om inte detta förkunnas rent och klart sövs människorna in i den andliga sömnen, i otro och förtappelse. Men när lagens stränga dom har uttalats över varje syndare kommer sedan evangelium till de botfärdiga och talar kärleksfullt om att Kristus är vår Frälsare, som dött för alla människors synder. Den som kommer till honom skall han aldrig någonsin kasta ut. Jesus säger:

Alla som Fadern ger mig kommer till mig, och den som kommer till mig ska jag aldrig visa bort. (Joh. 6:37)

Till sist skall några korta ord sägas om dagens text, som först inte tycks ha så mycket gemensamt med dagens ämne. Men när man läser närmare förstår man att den Treenige Guden också finns i denna text. (Joh. 15:1-9)

Jesus talar här i en liknelse. Han beskriver Fadern som vingårdens ägare eller odlare: *”min Far är vinodlaren”* (v. 1). Sig själv beskriver Jesus som *”vinstocken”*. [Den gamla översättningen hade *”vingårdsmannen”* och *”vinträdet”*.] Här sägs det sedan om alla kristna att de är *”vinstockens grenar”*. Men var står det om den Helige Ande, den tredje personen i Gudomen? Svaret är att Anden inte nämns direkt, men väl det verk som Anden utför. Jesus säger: *”Ni är redan nu rena i kraft av ordet som jag har talat till er.”* (v 3) Detta är Andens verk, som sker genom ordet.

Anden renar och rättfärdiggör oss genom tron när vi hör evangelium. När Petrus på pingstdagen predikade Guds ord kom den helige Ande till mångas hjärtan genom Petrus predikan. De som lyssnade blev förkrossade av lagens ord och frågade oroligt: Bröder vad skall vi göra? Men då svarade Petrus med den evangeliska uppmaningen:

"Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn, så att era synder blir förlåtna. Då får ni den helige Ande som gåva. Löftet gäller er och era barn och alla dem som är långt borta, alla som Herren vår Gud kallar." (Apg 2:38f)

Så har alla kristna i alla tider blivit inlemmade i det sanna vinträdet Kristus som levande grenar. Det har skett genom den helige Andes verk. Men grenar som vissnar och dör måste kastas bort och brännas upp i elden, säger Jesus. Det är alla de som saknar tron. Det är sådana som en gång var levande grenar, men som av olika anledningar tappade kontakten med själva vinstocken. Det är också alla världens människor, som inte vill tro på Kristus. Jesus säger:

Om någon inte förblir i mig, kastas han ut som en gren och vissnar. Sådana grenar samlar man ihop och kastar i elden, och de bränns upp. (v 6)

Detta är lagens allvarliga varningsord. Den som står må se till att han inte faller. Många som en gång bekände Kristi namn har senare gått bort från honom.

Men till de troende säger Jesus:

Om ni förblir i mig och mina ord förblir i er, så be om vad ni vill och ni ska få det. Min Far förhärligas när ni bär rik frukt och blir mina lärjungar. Så som Fadern har älskat mig, så har jag älskat er. Bli kvar i min kärlek. (v 7-9)

Så får vi genom Guds ord och sakrament den stora trösten att Gud bevarar och hör alla våra böner. Vi får av nåd del av Faderns kärlek och gemenskap med den Treenige Guden både här i livet och sedan i evigheten.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålmod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*

Athanasianska trosbekännelsen

(övers. S. Rydh)

Var och en, som vill bli salig, måste först och främst ha den allmänna (katolska) kristna tron. Men den, som inte bevarar den ren och oförfälskad, går med säkerhet evigt förlorad.

Den rätta kristna tron innebär, att vi dyrkar en enda Gud i tre personer och tre personer i en enda Gud. Vi blandar varken samman personerna eller förstör Guds väsens enhet.

Fadern är en person, Sonen en annan person och den helige Ande ytterligare en annan person. Men Fadern, Sonen och den Helige Ande är *en enda Gud*, med samma härlighet och eviga majestät. Som Fadern är så är också Sonen och den helige Ande. Fadern är inte skapad, Sonen är inte skapad och den helige Ande är inte skapad. Fadern är omätlig, Sonen är omätlig, och den helige Ande är omätlig. Fadern är evig, Sonen är evig och den helige Ande är evig. Men ändå är det inte tre eviga, utan *en enda* evig. Det är inte heller tre oskapade eller tre omätliga, utan *en enda* oskapad och *en enda*

omätlig. Likaså är Fadern allsmäktig, Sonen allsmäktig och den helige Ande allsmäktig. Men det är ändå inte tre allsmäktiga, utan *en enda* allsmäktig.

Alltså är Fadern Gud, Sonen Gud och den helige Ande Gud. Men ändå är det inte tre Gudar, utan *en enda* Gud. Så är Fadern Herre, Sonen Herre och den helige Ande Herre. Ändå är det inte tre Herrar utan *en enda* Herre. Fastän vi på grund av den kristna sanningen måstet bekänna varje person för sig som Gud och Herre, så kan vi enligt den kristna tron inte ha tre Gudar eller tre Herrar.

Fadern är inte gjord eller skapad eller född av någon. Sonen är född endast av Fadern, men inte gjord eller skapad. Den helige Ande är inte gjord eller skapad av Fadern eller Sonen, utan han utgår från dem båda. Så är det nu en enda Fader, inte tre Fäder, en enda Son, inte tre Söner och en enda helig Ande, inte tre heliga Andar.

Bland dessa tre personer är ingen först eller sist, störst eller minst, utan alla tre är lika eviga och lika stora. Som nämnts ovan skall alltså de tre personerna dyrkas i en Gudom och en Gud i tre personer. Den, som vill bli salig måste tänka så om Treenigheten.

Men för att bli evigt salig är det också nödvändigt att fast tro, att vår Herre Jesus Kristus har kommit i köttet. Alltså är den rätta tron att vi tror och bekänner, att vår Herre Jesus Kristus, Guds Son, är både Gud och människa.

Gud är han, född av Faderns natur innan världen blev till, och *människa* är han, född av moderns natur i tiden. Han är helt och hållet Gud och helt och hållet människa med själ och tankeförmåga och mänsklig kropp. Han är jämlik Fadern enligt den gudomliga naturen, men ringare än Fadern enligt den mänskliga naturen. Och fastän han är Gud och människa, är han likväl inte två, utan en enda Kristus.

En enda är han, men inte så att den gudomliga naturen har förvandlats till människa, utan så att gudomen har upptagit den mänskliga naturen i sig. Ja, en enda är han, men inte så att naturerna har blandats samman, utan så att han är en enda person. Ty liksom kropp och själ är en enda människa, så är Gud och människa en enda Kristus.

Han har lidit för vår frälsnings skull, farit ner till helvetet och uppstått från de döda på tredje dagen. Han har farit upp till himlen och sitter på Faderns högra sida. Därifrån skall han komma tillbaka för att döma levande och döda. Vid hans återkomst måste alla människor uppstå med sina egna kroppar och göra räkenskap för vad de har gjort. De som har gjort gott skall få evigt liv men de som har gjort ont skall hamna i den eviga elden.

Detta är den allmänna kristna tron. Den som inte av hjärtat stadigt tror så kan inte bli salig.